

Instrument 3: Les estratègies d'ensenyament-aprenentatge

Objectiu: aconseguir que l'alumnat sigui cada cop més autònom en relació al seu aprenentatge.

Partim del supòsit que la motivació i l'esforç de l'alumnat davant del treball es poden educar, així com la seva autonomia i capacitat per aprendre per si sol. Aquest ensenyament depèn, en bona part, de les iniciatives del professorat, de la manera com gestiona les activitats d'aula i de la cura que hi posa en les relacions interpersonals que es generen a la classe. Com a principis de referència podríem considerar els següents:

- El professor/a ha d'ajudar l'alumnat a ser conscients dels seus projectes personals i interessos, així com de la relació entre l'ús de mitjans adients i l'assoliment d'objectius.
- El professorat ha de crear situacions d'aprenentatge interessants, autèntiques i multidisciplinàries, que siguin viscudes per l'alumnat com a reptes que han de superar per mitjà de l'esforç.
- El professor/a ha d'afavorir que l'alumnat se senti competent, aprofitin el seu potencial i sàpiga gestionar els errors, amb la finalitat de regular de manera autònoma el propi aprenentatge.
- El professorat ha de convertir l'aula en una comunitat d'aprenentatge en què es construeix coneixement amb la col·laboració de tothom.

En resum, l'autonomia de l'alumnat davant l'aprenentatge es pot desenvolupar a través de la bona disposició del professorat i d'una adequada gestió d'aula. Per analitzar fins a quin punt el professorat treballa aquests aspectes, proposem la graella de reflexió següent.

Valoreu el grau d'acompliment de les següents afirmacions en la vostra pràctica educativa (1: no, gens; 2: sí, a mitges; 3: sí, bastant, sovint; 4: sí, molt, sempre)

	Interès pels continguts d'aprenentatge	1	2	3	4
1	Afavoreixo que l'alumnat prengui consciència de la importància dels aprenentatges escolars en la seva vida.				
2	Explicito què s'espera de l'alumnat i com se l'avaluarà.				
3	Relaciono les experiències i interessos del l'alumnat i els relaciono amb els continguts d'aprenentatge.				
4	Relaciono els continguts d'aprenentatge amb temes d'actualitat.				
5	Plantejo activitats que generin reptes personals.				
6	Proposo activitats multidisciplinàries.				
7	Programo activitats de cerca i selecció d'informació.				
8	Faig participar l'alumnat tot proposant preguntes i treballs, la resposta de les quals s'hagi de cercar i descobrir.				
9	Procuro que les activitats d'ensenyament i aprenentatge responguin a les diverses capacitats i aptituds de l'alumnat.				
10	Creo un espai i un temps per al treball en equip i cooperatiu.				
11	Demano que l'alumnat verbalitzi com ha après allò que ha après.				
12	Proposo activitats on s'hagi d'aplicar allò après en contextos diferents.				
	Sentiment de competència				
13	Fomento la capacitat de superació de l'alumnat, li reconec l'esforç realitzat i l'encoratjo a continuar.				
14	Transmeto prou confiança per realitzar la feina i assolir els objectius.				
15	Davant de l'error no poso en evidència l'alumnat, sinó que l'aprofito com a font d'aprenentatge.				
16	Proposo activitats que fomentin l'autocrítica i l'autoavaluació.				
17	Dissenyo activitats per afavorir que l'alumnat s'ajudi i comparteixi				

	experiències o aprenentatges.				
18	Facilito eines perquè tot l'alumnat aconseguixi progressivament els objectius.				
19	Col·laboro en la construcció del projecte personal de l'alumnat.				
	Autonomia i responsabilitat				
20	Facilito que l'alumnat prengui consciència que ell/ella és el/la protagonista del seu aprenentatge.				
21	Exigeixo a l'alumnat l'acompliment dels acords sobre assistència i puntualitat i, a la vegada, el responsabilitzo de portar i tenir cura del seu material d'estudi i treball.				
22	Reflexiono amb l'alumnat la conveniència de planificar-se el treball a llarg, mig i curt termini.				
23	Demano les activitats regularment i les retorno revisades i valorades.				
24	Programo activitats que fomentin l'atenció i la concentració, l'organització del temps de forma efectiva i la planificació dels treballs i tasques.				
25	Fomento que l'alumnat faci una selecció dels coneixements que necessita per resoldre les activitats.				
26	Fomento i facilito elements per a l'autocorrecció.				

En principi, i com a criteri de valor positiu, es pot considerar que les respostes del professorat s'han de trobar a la banda alta de l'escala de valoració (és a dir, que les qüestions proposades es contestin amb expressions com "sí", "bastant", "sovint", "molt" o "sempre"). En aquests casos, la reflexió i el debat posterior podrien centrar-se en **com** es fan les coses, més que no pas en la incorporació d'allò que no es fa.

Quan les respostes es trobin a la banda baixa de l'escala o apareguin discrepàncies importants, caldrà analitzar les raons que poden explicar aquests resultats i intentar arribar a nous plantejaments, prenent com a referència els principis enunciats al començament. Per tant, en cas de divergència, la reflexió i el debat haurien de

centrar-se en el **perquè** de què es fa (o no es fa) i en la manera d'incorporar-ho a la pràctica.

A continuació suggerim algunes preguntes per orientar el debat:

- Quines necessitats o carències ha posat de manifest el procés de reflexió?
- Hi ha incoherències entre les exigències curriculars i la pràctica docent a l'aula?
- La selecció i orientació d'activitats respon a les característiques d'un ensenyament competencial? És a dir, estan pensades perquè l'alumnat apliqui el que sap i el que sap fer a tasques noves, complexes, autèntiques i interdisciplinàries?
- La selecció i orientació d'activitats busca augmentar l'autonomia i responsabilitat de l'alumnat? Com ho fa?
- El professorat fomenta l'autoestima i la competència de l'alumnat?
- El professorat ajuda l'alumnat a adonar-se de com aprenen i com poden aplicar allò après a d'altres contextos i situacions?
- Com caldria intervenir en aquesta línia? Amb quins objectius?
- Quines possibles accions es poden prendre en relació amb aquests objectius?
- Qui hauria de dur a terme les accions? En quin moment? En quin àmbit?
- Quins recursos es preveu que es necessitaran?
- Per assolir els objectius previstos, caldrà realitzar determinades activitats amb l'alumnat i les famílies. Quines activitats? Detalleu-ne algunes.